

Malleus Maleficarum v. 3.0 - 3. část

„*Mirror, quod non ridet haruspex, haruspice qui videt.*“

(Cicero)

(Žasnu, že se haruspex nesměje, když vidí druhého haruspika.)

Úvodní poznámka ke 3. části

Po staletí jsou **haruspicie** synonymem groteskní formy šamanské anticipace budoucnosti, bez jakéhokoli racionálního jádra, založené pouze na pověřčivosti a naivní víře v magii, nezřídka s dalekosáhlými důsledky pro příjemce předpovědi a jeho širší okolí, podle míry vlivu a moci dotyčného. Jak je patrné ze sarkasticky opovržlivého citátu Ciceronova, pro racionálně myslícího, pragmatického člověka, bylo věštění z letu „posvátných“ ptáků (**auspicie**) nebo vnitřností obětovaného zvířete pouhou bezvýznamnou a absurdní etudou, veřejně demonstrováním podvodem.

Je třeba poznamenat hned v úvodu, že haruspicie - *senzu lato* (v širším smyslu) - či pro naše kraje srozumitelnější nejrůznější formy **šamanství**, rozhodně nevymizely, jen se tak již nenazývají. Právě naopak, je téměř děsivé, jak se některé jejich formy stále znovu a v nebyvalém měřítku skrytě oživují a progradují do veřejného života, vydávají se dokonce za **vědu** (sic!) nebo jsou hlavní či doplňkovou náplní činnosti nejrůznějších aktivistických spolků, sdružení, „občanských“ iniciativ, uskupení a dokonce i politických stran. To by samo o sobě nebyl problém, kdyby... Ale k tomu se vrátíme ve 4. části. Zatím snad Váženého čtenáře zaujme ještě jeden výlet do historie s několika snad neortodoxními pohledy, propojujícími ji se současností. Protože stále platí modrý výrok George Santayany: „*Ti, kdo si nepamatují minulost, jsou odsouzeni k tomu ji opakovat.*“

Čarodějnictví a magie

Velmi trefně definuje problém čarodějnic a magie ve své práci Činátl (1) (str.35, cit.):

„*Víra v magii byla po celá staletí v Evropě pokládána za přirozenou součást venkovského života. Dokonce se stala velmi módní záležitostí i na šlechtických dvorech... Magii bychom tedy mohli označit za prostředek k uskutečnění změny vědomí či okolní reality. Pokud bychom souhlasili s takovouto definicí magie, zjistili bychom, že čarodějnice bylo pouhé řemeslo nebo umění, které sloužilo k uplatňování magie s konkrétním cílem.*“

Všichni autoři, kteří se tematikou čarodějnictví a magie zabývali a zabývají, se pozoruhodně shodují v tom, že již ve starověku i ve středověku byly čarodějnice a jejich domnělé magické schopnosti tolerovány, popřípadě respektovány (např. schopnost léčit, znalost bylin) a postihovány byly jen skutečně prokazatelné kriminální činy, popřípadě škody, jako následek chybně aplikované procedury (úmyslné travičství apod.) ať již úmyslné nebo neúmyslné. V tomto ohledu se podobně chovala i církevní hierarchie, která se snažila zabránit spontánnímu hubení čarodějnic a v tomto směru také působila na světské vládcy, kteří takový tolerantní přístup zahrnovali do své legislativy. To je doloženo i písemně - viz citace Lombardského zákoníku z roku 643 n.l. (1) nebo rozhodnutí Karla Velikého ukotvené v zákoně, na základě sněmu v Paderbonu v roce 785: Křiváček (2) (cit.):

„Kdo zaslepený ďáblem věří po způsobu pohanů, že je někdo čarodějnicí a požívá lidi, a tuto osobu proto upálí nebo nechá její maso jíst ostatním, má být potrestán smrtí.“

Křiváček také dodává, že ještě v roce 820 (cit.): *„...lyonský biskup spolu s dalšími představiteli církve odmítli přesvědčení, že čarodějnice mohou způsobovat špatné počasí, létat nebo měnit tvar.“*

Chalupa (3) potvrzuje předchozí teze o počáteční toleranci až přehlížení čarodějnictví a magie ze strany církve ve středověku (str. 137, cit.):

„Pozoruhodné je, že v onom skutečně "temném středověku" se žádné masové hony na čarodějnice nevyskytovaly, už z toho prostého důvodu, že víra v čarodějnictví mohla být snadno interpretována jako pohanská pověra. Je zjevné, že víra ve zlé duchy a nadpřirozené mocnosti má blíže k pohanství než k ortodoxnímu křesťanství.“

Chalupa také dokládá, že i přes tlak „veřejné poptávky“, zejména z Francie a Německa, již v průběhu 14. stol., kdy teologové, dokonce z univerzitních úrovní, tj. **v dobovém kontextu vzdělanci a „vědci“**, dovozovali, že: *„...čarodějnictví, kouzla a magii je nutno hodnotit jako projevy hereze, neboť pakt s ďáblem je sám o sobě kacířstvím.“*, se nejvyšší církevní hierarchie bránila tyto závěry přijmout do církevních dogmat. Trvalo ještě dalších sto let, než se v Římě rozhodlo a papež Mikuláš V. v roce 1451 udělil povolení k potlačování všech forem čarodějnictví. Vývoj završil papež Inocenc VIII., který bulou „*Summis desiderantes affectibus*“ z 5. prosince 1484, iniciovanou Jacobem Sprengerem a Heinrichem Krämerem-Institoris, dominikánskými profesory teologie a inkvizitory, kteří sepsali stížnost a apelovali u papeže s výzvou k zásahu proti světské i duchovní vrchnosti v severním Německu a v Ostmarce, která je nedostatečně podporuje při stíhání stále více se rozmáhajícího čarodějnictví a používání magie. Také tato bula nestačila a po marné snaze vyvolat hon na čarodějnice v Innsbrucku, se Krämer pustil do psaní rukojeti, která by napomáhala rozpoznávání čarodějnic, jejich trestnímu stíhání a umožnila jejich eliminaci.

Malleus Maleficarum verze 1.0

Výsledkem Krämerovy obsese je dílo, které bylo poprvé vydáno ve Štrasburku v roce 1486 a během následujících dvou set let se dočkalo třiceti dalších historicky doložených vydání, včetně překladů do francouzštiny, italštiny, němčiny. Byl to první novověký bestseller.

Je třeba zdůraznit, že toto dílo budící již ve své době odpor, se nikdy nestalo součástí žádného právního kodexu. Většina historiků a badatelů se také shoduje na tom, že J. Sprenger nebyl ve skutečnosti spoluautorem Kladiwa a jeho spoluautorství, stejně jako vložení buly „*Summis desiderantes affectibus*“ do textu knihy, bylo účelové odvolávání se na autoritu, pro zvýšení důvěryhodnosti obsahu knihy. Ale například ve vydání z Frankfurtu n/Mohanam - „*MALLEVS MALEFICARUM IN TRES DIVISVS PARTES*“, z roku 1580, tedy necelých sto let od prvního vydání, je naopak uveden jako autor pouze Jacob Sprenger. Jedná se patrně o omyl vydavatele, který věrohodně vyvrací Kloze (4).

Krämer v první části definuje a obhajuje novinku - čarodějnictví svým spojením s ďáblem útočí přímo proti církvi a je proto nebezpečnou formou kacířství. Tedy něco, k čemu se církev dosud odmítala připojit a rozumně se tomu, do té doby, také bránila.

Bestiář, který Krämer pro inspiraci udavačů i kolegů inkvizitorů vytvořil, svědčí o mnoha probdělých nocích, ale i o těžkých, hrůzyplných a jistojistě i vlhkých nočních můrách, bezpochyby psychicky narušeného autora. Také ve třetí části, která je napsána jako podrobný itinerář vedení výslechu, tortury a popisů hledání stigmat, což byl opět bonus pro inkvizitora i přísedící, protože čarodějnice byly při tortuře vyslýchány nahé, aby skrytá stigmata (např. v pubickém ochlupení)

vystupující při mučení nebyla přehlédnuta, by se celé pasáže daly interpretovat jako výsledky psychické deviace autora. Krämer pro to našel oporu v další autoritě - scholastikovi Tomáši Akvinském, který ženy považoval za nedokonalá a nedovivnutá stvoření, chybnou a neúplnou kopii muže, se sklonem k páchání hříchů, snadno podléhající svodům ďábla. Krämer tyto zpozdilé teze o slabosti žen ještě rozvinul a tak je celá kniha protkána misogynními útoky a obviněními namířenými proti ženám, biblickou Evou počínaje. Vnucoval názor, že ženy jsou více náchylné k pokušení ďáblem, neboť jsou pověřivější, pomstychtivější, smyslnější, prolhanější a vášnivější než muži, a právě proto se stávají čarodějnicemi. Vzhledem k tomu, že tehdy to nebyl postoj k ženám až tak neobvyklý, nejen v křesťanské Evropě, a protože nepožívaly takový respekt jako muži, padala Krämerova slova do slyšících uší. (1)

Lze v tom také najít jednu z příčin tak výrazné převahy obviněných a odsouzených žen, které podle různých autorů tvořily 75 až 95 % podíl, zejména během masových honů na čarodějnice a vykonstruovaných procesů s nimi. Odsouzení muži - čarodějníci byli zpravidla vyšetřováni v souvislosti s jinou kriminální činností, kde čarodějnictví nebylo primárním důvodem, ale protože bylo vždy kvalifikováno jako *crimen exceptum* /mimořádný zločin/, stalo se pro vyšetřovaného rázem hlavním deliktem.

Původní vydání obsahuje také falešné dobrozdání Kolínské univerzity, zaštitující Krämerovo dílo a doporučující je jako „*předpis vysoké vědecké hodnoty*“ (1). Postup dodnes hojně využívaný, v mnoha variantách při „páchání vědy“ a v médiích.

V díle je také nastavena obezlička proti skeptikům, totiž že „*nevěřit na existenci čarodějnic je jeden z největších hříchů*“. Z pochybovače je rázem hříšník, ne-li dokonce heretik nebo čarodějník... Klasické sofisma, které s oblibou používají i dnešní, zejména zelení inkvizitoři, známé v literatuře jako „*post hoc ergo propter hoc*“ (tj. „*potom, tedy proto*“ - falešná příčinná souvislost, *kauzální klam*).

Odbočka 6 Poznámky k psychologickému a psychickému fitness inkvizitorů a jejich obětí

Prakticky všichni autoři, zabývající se tematikou inkvizice a čarodějnictví v historii, jakkoli je jejich bádání pojaté, kladou, jakoby fascinovaně, hlavní důraz na důvody i způsoby obvinění, hrůzy mučireň, popravišť a množství hořících hranic, vyzdvihují počty zavražděných obětí - protože to skutečně, v punktu čarodějnictví, **byly justiční vraždy** - např. (3); (4); (5); (1); podrobný přehled je uveden v (6). Všichni autoři shodně zmiňují a někteří i popisují psychologické působení v jednotlivých fázích výslechu a způsoby vynucení přiznání před nebo po fyzickém mučení, např. úvodní fáze seznámení s mučírnu a náradím k mučení. Stranou ponechávají, obvykle z nedostatku podrobnějších informací, motivace a osobnost inkvizitorů (která někdy v náznacích vyplývá z kontextu jejich činů a postupů) a pochopitelně objektivně nerekonstruovatelné změny chování oběti, zlomení její osobnosti, případně víru přiznávající se oběti v to, že se skutečně dopustila všeho, z čeho byla obviněna. Některé z výpovědí v zachovaných smolných knihách tomu nasvědčují.

V článku V. Šedivce (7) je vyvrácen dlouho tradovaný názor formulovaný holandským lékařem Johannem Weyerem (1515 - 1588) v publikaci „O šalbách, čarodějnictví a travičství“, jenž chápal čarodějnice jako duševně nemocné ženy a žádal jejich beztrestnost. Tento názor přejímal velký počet autorů, tehdejších i současných. Šedivec se proti tomu vymezuje dosti chabou argumentací, kterou uzavírá s výzvou na přehodnocení psychiatrické historiografie (cit.):

„K záměně duševně nemocných, považovaných za posedlé, za čarodějnice, došlo chybným přenesením renesanční problematiky čarodějnictví, jakožto sociálního jevu, do oblasti lékařství.“

Ve vynikajícím sci-fi románu Xenocida O.S. Card (7) v příběhu dívky Čching Čao skvělým způsobem popisuje genezi a dopady resultující ze vztahu víry (případně bludu) a **obsedantní neurózy**, která si neuvědomuje svoji psychickou poruchu a i když je okolnostmi a pod tlakem důkazů donucena uvěřit, že je těžce postižena psychickou poruchou, přesto setrvává ve svém **bludu** a je ochotna spustit genocidu celé planety... Tento příběh, přestože je autorovou fikcí, představuje pozoruhodné schéma, jehož naplnění je snadné najít v historických reáliích vyvíjejících se jako přes šablonu, mj. i na uváděném příkladu geneze a dopadů inkvizičních praktik a honů na čarodějnice. Znovu je třeba připomenout, že ani jedno (tj. inkviziční horlivost ani víra v čarodějnictví a magii) z myslí určitých lidí nezmizelo, je to stále zde. Jen se to jmenuje jinak. A neboří zde jiné, nežli virtuální hranice. Zatím.

Moderní psychiatrie a klinická psychologie **obsedantní neurózu** popisuje souhrnně pojmem v množném čísle **obsedantně-kompulzivní poruchy**. Důležitým faktorem u tohoto typu poruch je její vnímání subjektem - **náhled** - zda vůbec postižený svoji poruchu vnímá nebo nevnímá. V české psychiatrii je vedena jako porucha s náhledem, Chromý (8) tuto praxi rozporuje a glosuje cit.:

„Je to v rozporu četnými zahraničními poznatky o významné proporcii pacientů, kteří nemají dobrý nebo žádný náhled, tj. nejenže nevyhledávají léčbu, ale zcela jim chybí pocit vlastního zdravotního problému. Interpretace vyhýbání se nebo pozdního vyhledání léčby těmito pacienty a připisování pozdní léčby výhradně obavě ze stigmatizace musí napříště s častým chybením náhledu počítat. **Zhruba čtvrtina obsedantů v populaci nemá náhled.**“

Ještě chmurnější v tomto smyslu je oprava dosud přijímaných podílů možného výskytu /prevalence/ obsedantů v populaci. Běžně uváděná čísla pracují s hodnotami výskytu mezi 2 až 4 % u mužů a 4 až 6 % u žen (větší podíl žen je i zde signifikantní), avšak Chromý (8), na základě šetření v USA z roku 2010, cituje průměrnou prevalenci u 2,3 % obyvatel, ale 28,2 % prevalence podprahové, se zdůrazněním, že při šetření nebyl evidován náhled! Problematiku uzavírá konstatováním:

„Pacienti bez náhledu nevnímají obsese ani kompulze jako ego-dystonní¹⁾, ale jako **opodstatněné a racionální myšlenky a činy**, necítí u sebe jakýkoli zdravotní problém a nevyhledávají kvůli němu léčbu.“ ... „Soudí se, že náhled silně ovlivňuje vyhledání pomoci, lze tedy předpokládat, že v klinických souborech jsou lidé se špatným náhledem zastoupeni **nedostatečně.**“ (sic!)

Lze tedy odhadnout, že v normální civilizované populaci se podíl latentních (lehkých a kontrolujících se, bez náhledu) obsedantů pohybuje okolo 30 % na dolní hranici, horní hranice je skutečně otázkou. Některé obsese se projevují natolik mírně a bez prohlubujícího se vývoje, že s nimi subjekt prožije celý život a netuší, že vlastní psychickou poruchu. V některých sociálních skupinách existuje prostředí a

¹⁾ **Egodystonie (ego-dystonie)** je nesoulad určitého citění, prožívání, představ, myšlenek, vlastností nebo chování s vlastním sebepojetím, jejich nepřijetí jako nedílné části své osobnosti, jejich konflikt s pojetím ideálního já. Termín se používá zejména v psychologii abnormálních jevů, které mohou a nemusejí být chápány jako poruchy osobnosti, duševní poruchy nebo poruchy chování. (zdroj: < <https://cs.wikipedia.org/wiki/Egodystonie> >)

podmínky, které obsese přímo aktivují a pěstují (náboženské prostředí, povrchní nebo žádné vzdělání, sexuální frustrace, drogové závislosti, stresující prostředí aj.). Tam lze očekávat výrazně vyšší četnost obsedance v rozvinutých formách (viz model Card (8)), pokud je to v méně rozvinutém civilizačním prostředí, není šance na rozpoznání a léčení, naopak obsedance se v takových skupinách může stát vyžadovanou normou společenského chování (hysterická bigotnost, mesianismus, násilné prosazování bludů - skupina maladaptivních společenských strategií). (10)

Do koktejlu obsedantních tlaků inkvizitorské osobnosti je možno přidat nepochybný výskyt behaviorálních úchylek (agresivní altruismus, sadismus, voyerství, alkoholismus, hysterická bigotnost, misogynství, pocity vyvolenosti a nadřazenosti, chamtivost, sebe-přeceňování/podceňování, chorobná touha po: uznání, dominanci, ponižování jiných aj.) v libovolných dávkách či kombinacích a máme obraz odpuzujícího či milého jedince, kterého jeho obsese z velkého úkolu, posvěceného samotným papežem, nechává zcela chladným při pohledu na lidské utrpení, a kterého těší strach, jenž vyvolává jeho příchod do místa vyšetřování. Je Vám to, milý čtenáři, nějak povědomé...? Ano, takoví lidé se vždy vynoří, kdykoli je poptávka. Bývalá Kambodža, Jugoslávie, Sýrie, Irák - jen namátkou - v době nedávné a současné. Často import z „civilizované“ Západní Evropy.

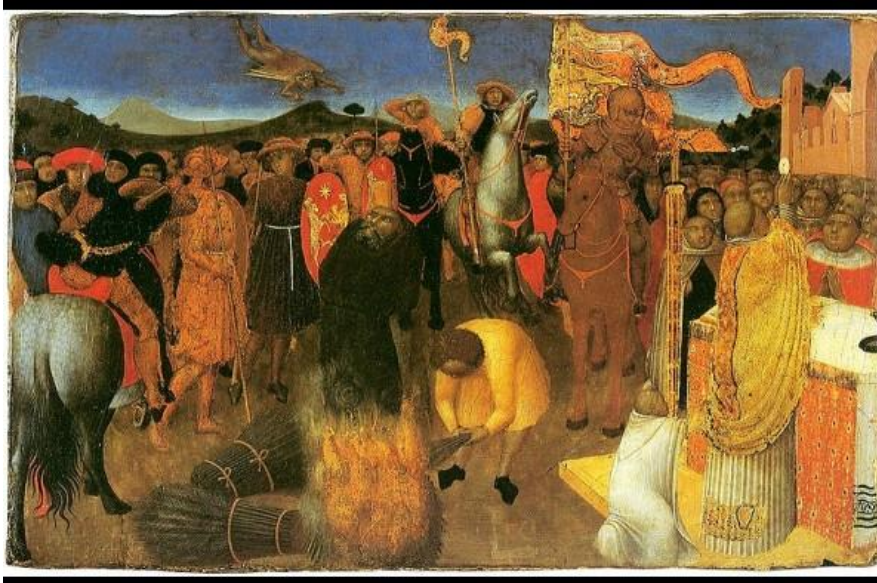

Naproti tomu čarodějnice jsou v povědomí obyvatel českých zemí tradičně spojovány a také popisovány jako starší malinko podivínské ženy, se znalostmi léčebných postupů s použitím bylin a různých jiných přírodních léčiv, tedy, sice podivínského chování, ale většinou užitečné. A protože znalost bylin znamená také znalost jejich škodlivých nebo smrtících účinků - přírodních jedů, nehledě na fakt že u mnoha z nich lék nebo jed, je jen otázkou dávky či špatné diagnózy. Takže některé případy způsobených objektivních škod a travičství, nemusely nutně být úmyslnou vraždou. Překvalifikování na čarodějnictví zvyšovalo šanci na odsouzení. Navíc inkviziční přístup znamenal presumpci viny, na rozdíl od přístupu akuzáčního. V době rozpoutaného masového honu na čarodějnice už to však bylo stejně jedno. A bezpochyby mnohé z těch žen skutečně byly přesvědčeny, že umí čarovat a ovládají magii.

I dnes v podmínkách moderní medicíny, jsou medializovány případy, kdy úmrtí v rodině způsobené zanedbáním propukající nemoci samotným pacientem nebo příbuznými dětmi, či jiných objektivně nezjistitelných příčin, vyústí v pomstychtivé soudní martyrium... Také různé houbičky, kořínky a bobule jsou dodnes v širokém spektru používány díky svým pestrým účinkům na psychiku a též jako levná náhražka syntetických drog. Vlna sebevražd, která kulminovala před zhruba deseti lety i v Česku, je spojována s tzv. „létařící /taneční/ drogou“, která údajně navozovala pocit schopnosti létat a na nezkušené pravidelně nefetující, prý měla téměř drtivý účinek. Takže zážitky z létání, které údajně čarodějnice přiznávaly, mohly být pro subjekt výsledkem prožitého

narkotického výletu, kterému skutečně věřily jako reálně prožitému.

Mnozí současní autoři připisují značný význam pro šířící se vlastní víru v čarodějnictví

a magické schopnosti, během období renesance, vlivu snadno dostupné halucinogenní drogy, alkaloidům **paličkovice nachové** /*Claviceps purpurea*/, pro jejíž *sklerocium*, dobře rozlišitelné na obilninách (zejména na žitných klasech) a trávách, existuje mnoho lidových názvů /Námel, Svaté žito, Svatý oheň, aj./, svědčících o dobré a dlouhé znalosti této parazitující houby. Je rozšířena po celé Evropě a její medicínské, ale i halucinogenní aplikace, jsou známy již tisíce let (viz *Eleusínská mysteria*, asyrská, perská a čínská medicína). Vyšší podíl v úrodě opakovaně působil smrtící epidemie hromadných otrav (podíl námele v obilí 6 až 10 % nebyl zvláštností, přičemž už 0,2 % podíl je zdravotně nebezpečný). Větších epidemií je zaznamenáno v Evropské historii do roku 1876 přes 300. Alkaloidy (amidy kyseliny d-lysergové) obsažené v námelu jsou známy podle svého syntetického ekvivalentu LSD-25, jednoho z nejsilnějších známých halucinogenů. Průběh halucinačního tripu, jak jej popisují intoxikované subjekty, velmi dobře odpovídá prožitkům popisovaným vyslychanými čarodějnicemi. K jejich intoxikaci ani nemuselo docházet úmyslně, vzhledem k historickým popisům zacházení a zpracování napadených obilnin.

V psychologii vztahu inkviziční mučitel - oběť je ještě jeden aspekt, který je přehlížen, totiž to co je v moderní psychologii označováno jako *Stockholmský syndrom*. Oběť se po překonání psychického šoku stává zcela závislá na mučiteli, obhájí jej, snaží se mu vyhovět ve všech směrech a požadavcích, bere na sebe vinu, přiznává se k čemukoli, spolupracuje až tak dalece, že se stane spoluviníkem. I zde můžeme hledat příčinu těch často neskutečných sebeobvinění zaznamenaných v protokolech a smolných knihách.

Shrnutí na závěr 3. části

Vytvoření bludu, jeho racionalizování pseudovědeckou argumentací, včetně odvolávání se na authority, obhajování bludu logickými fauly, vytvoření falešných nebo zcela zcestných teorií na základě neplatných nebo od počátku chybných hypotéz a jejich obsesivní prosazování, s dalekosáhlými důsledky, je demonstrován na příkladu vzniku a historie inkvizice, inkvizičních metod a způsobu vedení procesů. Jsme svědky stále se opakujícího perfidního zneužití lidské přirozenosti, víry, touhy po štěstí a normálnosti okořeněné spontánní solidaritou a sounáležitostí. Toto pozitivní lidství je váleno v prachu, popliváno, onálepkováno jako „hřích“ a obráceno proti nim. Jako náhražka slouží

nesplnitelné sliby.

Meritem však je tvrzení, že je to fenomén nikoli ojedinělý a už vůbec ne nový. Vždy se díky koktejlu okolností najde dostatek jedinců, jejichž osobní šarm, schopnost ovlivnit a pozitivně předložit i naprostý nesmysl, překryje obsesivní chování, jinak nepřijatelné. Je to v iniciačním stádiu dáno jednak variantní lidskou psychikou, zčásti vysvětlitelnou rozsahem promoření populace psychickými poruchami, zejména zde citovanými nevnímanými latentními nebo rozvinutými obsedantně-kompulzivními poruchami v různých stádiích, umožňujícími virální šíření bludu a dále sociálním prostředím nastaveným na maladaptivní altruismus (WASP (11)) nekompromisně vymáhaným pomocí skrytého i zcela otevřeného násilí, ostrakizace a vytváření moderních „hříchů“. Zcela děsivý je podprahový tlak vynucující nepřirozené jednání a chování celé populace.

Jeho současné projevy vcelku dobře vystihuje pojem sociální inženýrství s dnes již dobře čitelným cílem globálního ovládnutí a vládnutí. Velmi dobře tyto aspekty odhaluje řada autorů, mezi nimi jsou velmi srozumitelné publikace B. Kurase, např. (12); (13).

Maladaptivní altruismus dnes prograduje v neskutečném šíření často zcela nesmyslných požadavků jako dosud nikdy v zaznamenané historii lidstva. Je reprezentován lavinovitým šířením podivných spolků (obecně NGO), **samozvaných ochránců a obhájců kdečeho - novodobých inkvizitorů, přičemž člověk je až na posledním místě nebo zcela nežádoucí.**

Zdá se však, že v soukolí globálních klimatických prodiktorů to začíná skřípat. Dne 1.6.2017 D. Trump, prezident USA, veřejně vyhlásil že Spojené státy americké odstupují od Pařížské klimatické smlouvy. V kuloárech se šeptá, že položky příspěvků USA na klimatický blázinec, se z rozpočtu budou vyškrtávat ihned. Ted' ještě zbývá, aby OSN dostalo výpověď ze dne na den, s novou adresou třeba Berlín nebo Rijád... Svět by hned byl normálnější. ☺

O novodobém Kladivu na čarodějnice a souvisejících substitucích papežských bul, bude příští, závěrečná část. I dnes se formuje *index libri prohibiti*, zavádí se nová cenzura, aspirující nejen na kontrolu toho co kdo napíše, namaluje nebo řekne, ale i co si myslí.

Ing. František Kružík

Most 31. 5. 2017

Literatura a zdroje:

1. Činátl, Jiří. *Čarodějnické procesy v českých zemích - bakalářská práce*. [editor] Vedoucí práce ThDr. Jaroslav Hrdlička. Praha : Univerzita Karlova v Praze, Husitská teologická fakulta, 2012. str. 56.
2. Křiváček, Petr. *ČARODĚJNICKÉ PROCESY NA ŠUMPERSKU - diplomová práce*. [editor] CSc. Vedoucí práce: Prof. JUDr. PhDr. Karolina Adamová. Praha : Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2010. str. 73.
3. Chalupa, Jiří. *Inkvizice - Stručné dějiny hanebnosti*. Karavela. Praha : Nakladatelství Aleš Skřivan ml., 2007. str. 159. ISBN 978-80-86493-22-0.
4. *Die angebliche Mitarbeit des Dominikaners Jakob Sprenger am Hexenhammer*. In: *Paderbornensis Ecclesia*. Klose, Heinrich C. místo neznámé : <http://www.hs-itb.it/de/bibliothek/barockbibliothek/auswahl-alter-drucke/6-malleus-maleficarum-hexenhammer.html>, 1972, stránky 197 - 205.
5. Bělohávek, Jakub. *Přehled historie inkvizice se zvláštním ohledem k čarodějnickým procesům na severní Moravě - bakalářská práce*. [editor] Th.D. Vedoucí práce ThDr. Kamila Veverková. Praha : Univerzita Karlova, Husitská teologická fakulta, 2014. str. 72.
6. Vorlíček, Petr. *Inkvizitoři v Českých zemích v době předhusitské - bakalářská práce*. [editor] Vedoucí práce Mgr. Dušan Foltýn. Praha : Univerzita Karlova v Praze; Pedagogická fakulta - katedra dějin a didaktiky dějepisu, 2012. str. 82.
7. neueden. Dva tisíce let křesťanství 380 - 2005: Historie plná zločinů proti lidskosti. *Britské listy*. [Online] 11. dubne 2005. [Citace: 24. listopad 2016.] <https://legacy.blisty.cz/art/22867.html>. ISSN 1213-1792.
8. Šedivec, Vladislav. Názory na duševní nemoci ve středověkém a renesančním lékařství a mýtus čarodějnictví. *Český a slovenský psychiatr*. [Online] 3 2007. [Citace: 25. listopad 2016.] http://www.cspsychiatr.cz/dwnld/CSP_2007_3_138_139.pdf.
9. Card, Orson Scott. *Xenocida*. [překl.] J. Engliš. Laser. Plzeň : Nakladatelství Laser Plzeň, 1991. str. 423. české vydání 2002. ISBN 80-7193-123-3.
10. Chromý, Karel. NÁHLED U OBSEDANTNĚ-KOMPULZIVNÍ PORUCHY. *Česká a slovenská psychiatrie 106*. Časopis Psychiatrické společnosti ČLS JEP A Psychiatrickej spoločnosti SLS, červen 2010, stránky 362 - 365. <http://www.cspsychiatr.cz/detail.php?stat=669>.
11. Bakalář, Petr. *Tabu v sociálních vědách*. Praha : Votobia Praha, 2003. str. 343. ISBN 80-7220-135-2.
12. Kuras, Benjamin. *Evropa snů a skutečností*. Praha : Baronet, 2007. str. 145. ISBN 978-80-7214-971-1.
13. —. *Jak zabít civilizaci*. Praha : Baronet, 2011. str. 166. ISBN 978-80-7384-388-5.
14. Šindelář, Bedřich. *Hon na čarodějnice. Západní a střední Evropa v 16. a 17. století*. Praha : Nakladatelství Svoboda, 1986. str. 255.
15. Kremlík, Vítězslav. Theosofie věčně zelená. březen 2015, Sv. Číslo 1, ročník XXI, březen 2015, stránky 12 - 14.
16. Bor, Karel. Recenze na knihu Šindelář B. "Hon na čarodějnice...". [Online] 2008. [Citace: 25. listopad 2016.] http://friedo.szm.com/sindelar/sindelar_hon.pdf.